

MEVW Visiedocument

Samen werken aan kennis en ontwikkeling

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Wat is MEVW	4
3. Waar wij voor staan	8
4. Onze maatschappelijke rol	10
5. Maatschappelijke uitdagingen	12
6. Tot slot: samen werken aan kennis en ontwikkeling	14

Inleiding

Nederland kenmerkt zich als kennisintensieve samenleving. Of je nu in de schoolbanken zit, wetenschappelijk onderzoek doet of een vak uitoefent als professional; ons hele leven doen we nieuwe kennis op. Dit is verder versterkt met de komst van het internet, waar men makkelijk iets kan ‘Googelen’ om een antwoord te vinden op een vraag. Tegelijkertijd roept de enorm toegenomen toegankelijkheid tot informatie ook veel vragen op: wat is nog betrouwbare informatie en wat niet? Hoe kun je informatie het beste doorgeven aan bijvoorbeeld leerlingen of studenten in de klas? En welke informatie kan ik het beste omzetten in praktische kennis voor mijn beroepsveld?

Deze type vragen staan centraal in het werk van uitgevers. Dagelijks werken honderdduizenden wetenschappers, docenten, leerlingen en professionals met hun kennissystemen. Door kennis te valideren en toegankelijk te maken leveren zij betrouwbare informatie aan op een onafhankelijk platform. Daarmee dragen zij bij aan het in stand houden en verder ontwikkelen van onze kennisintensieve samenleving, het bestrijden van desinformatie en vervullen zij zo een belangrijke maatschappelijke taak.

Deze maatschappelijke taak is in essentie nooit veranderd. Ook niet voor uitgevers die zich bij ons verenigd hebben in de brancheorganisatie Media voor Educatie, Vak en Wetenschap (MEVW). Deze uitgevers zetten zich steeds in om de kennis van de wetenschapper, de docent en de vakexpert breder toegankelijk te maken. Wel is de invulling van het uitgeefvak aanzienlijk gemoderniseerd sinds haar ontstaan om kennis toegankelijker te maken naast traditionele uitingen zoals bijvoorbeeld vakbladen, boeken en tijdschriften. Zo houdt de hedendaagse uitgever zich o.a. bezig met het ontwikkelen en updaten van online (kennis)platforms, digitale publicaties en informatiesystemen. Daarnaast investeren zij veel in (technische) innovatie- en valorisatie.

Het leveren van haar maatschappelijke bijdrage doet de hedendaagse uitgever vrijwel altijd in samenwerking met andere partijen. Of het nu gaat om innovatieve lesmethoden, de publicatie van wetenschappelijke artikelen, interactieve leerplatformen of workflow-tools voor de professionele markt; samenwerking met publieke en private partijen staat centraal. Zo is de uitgeverij ook vandaag de dag sterk geworteld in de samenleving en kan zij kwaliteit, continuïteit en transparantie waarborgen.

Tegelijkertijd zijn er ook uitdagingen te herkennen waar uitgevers, samen met de betrokken stakeholders, oplossingen voor wil bedenken: hoe kunnen publieke waarden worden verenigd met commerciële belangen? En op welke manier kunnen de verschillende ‘open’ initiatieven en het aanbod van uitgeverijen naast elkaar bestaan? Daarnaast zijn de doelgroepen waarvoor uitgeverijen werken veel pluriformer dan voorheen, en het aanbod veel diverser.

In het MEVW Visiedocument gaan wij op de volgende zaken nader in:

1. Wat MEVW is en waar de bij MEVW aangesloten uitgeverijen zich mee bezig houden;
2. Welke kernwaarden de bij MEVW aangesloten uitgeverijen met elkaar verbinden;
3. De maatschappelijke rol van MEVW en de bij haar aangesloten leden en hoe zij zich verhouden tot de Sustainable Development Goals (SDGs) van de Verenigde Naties;
4. Welke maatschappelijke uitdagingen MEVW en de bij haar aangesloten uitgeverijen zien.

Wat is MEVW

MEVW is de brancheorganisatie voor (circa 75) aanbieders van Media voor Educatie, Vak en Wetenschap. Zij streeft naar een zo goed en groot mogelijke toegankelijkheid tot educatieve, wetenschappelijke en professionele kennis. Daarom maakt zij zich sterk voor:

- Het waarborgen van een pluriform uitgeeflandschap, waar gekozen kan worden uit een rijk geschakeerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod van uitgeefproducten- en diensten;
- Een gelijk speelveld, waarin de uitgeefsector samen met publieke en private partijen kan komen tot duurzame oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.

Op die manier faciliteren MEVW en haar leden dat onder andere docenten, leerlingen, studenten, professionals en wetenschappers die werken in scholen, bedrijven en aan kennisinstellingen hun dagelijks werk kunnen doen. Daarmee draagt de uitgeefsector bij aan onder andere 'een leven lang ontwikkelen' en de (Nederlandse) kenniseconomie.

Een van de kerntaken van de brancheorganisatie is het behartigen van de belangen van haar leden. Dit doet MEVW bijvoorbeeld door:

- Het over het voetlicht brengen van visies, standpunten en belangen die spelen bij haar leden bij publieke en private stakeholders;
- Het ondersteunen van haar leden bij de implementatie van regelgeving en afspraken omtrent issues als interoperabiliteit, toegankelijkheid, digitalisering, privacy, cybersecurity, social reporting en de omgang met data;
- Het ondersteunen van haar leden op juridische thema's, zoals het auteurs- en reprorecht;
- Monitoring, kennisdeling en professionalisering van voor leden relevante ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van innovatie;

Het ledenbestand van MEVW weerspiegelt de grote diversiteit die bestaat in de Nederlandse publicatiemarkt. Zo zijn er bijvoorbeeld generieke uitgeverijen aangesloten die zich richten op brede wetenschappelijke disciplines, maar ook gespecialiseerde uitgeverijen die zich tot specifieke vakken of onderwerpen bepalen. In grote lijnen zijn er drie verschillende typen uitgeverijen: educatieve, wetenschappelijke en vakinhoudelijke. Maar ook combinaties hiervan komen voor.

MEVW is lid van de Mediafederatie. De Mediafederatie behartigt het maatschappelijke en economische belang van (alle) uitgeefmediabedrijven in Nederland.

Educatieve uitgeverijen

Educatieve uitgeverijen richten zich op het onderwijs, voornamelijk het primair onderwijs, voortgezet onderwijs, mbo en hbo. De twee hoofddoelen van educatieve uitgeverijen zijn om:

- Docenten te ondersteunen zodat zij het beste onderwijs kunnen geven;
- Leerlingen en studenten te voorzien van leermateriaal zodat zij het beste uit zichzelf kunnen halen.

In dat kader ontwikkelen zij onder andere leermethoden (digitale) leerplatformen, toetsen en examens. Van groot belang is dat de producten en diensten (blijven) aansluiten op het curriculum en de maatschappelijke ontwikkelingen én dat het eindproduct van hoge kwaliteit is.

Om dit te waarborgen wordt hier in het ontwikkelproces van een nieuwe leer methode veel aandacht aan besteed:

- Bij de conceptualisatiefase worden auteurs als inhoudelijk en didactisch expert betrokken;
- Bij onderwijsinstellingen worden concepten en prototypes getoetst;
- Auteurs en eindredacteuren werken samen om te zorgen voor een samenhangende inhoud voor alle leerjaren en niveaus waarop de leer methode betrekking moet hebben. Hierbij worden onder andere de laatste wetenschappelijke inzichten over leren, ontwikkelen en lesgeven meegenomen (*evidence informed*);
- Bijna zonder uitzondering maakt een online-omgeving deel uit van de leer methode. Deze online-omgeving is zo ingericht dat veel leerlingen er gelijktijdig op een veilige en betrouwbare manier mee kunnen werken.

Daarnaast ondersteunen educatieve uitgeverijen docenten bij het gebruik van een nieuw leermiddel, bijvoorbeeld in het geval van een nieuw curriculum of kwalificatiedossier.

Wetenschappelijke uitgeverijen

Wetenschappelijke uitgeverijen richten zich primair op de wetenschap en het wetenschappelijk onderwijs. Het hoofddoel van wetenschappelijke uitgeverijen is het verspreiden van gevalideerde informatie. Zo faciliteert zij de (Nederlandse) wetenschap in het uitvoeren van kwalitatief hoogwaardig onderzoek en biedt zij een 'podium' voor de Nederlandse wetenschap binnen en buiten de landsgrenzen. Concreet ontwikkelen wetenschappelijke uitgeverijen onder andere:

- Peer-reviewsystemen, zodat wetenschappelijke content gevalideerd kan worden door de meest geschikte wetenschappelijke specialisten over de hele wereld;
- Tools voor wetenschappers en wetenschappelijke instituten waarmee zij bijvoorbeeld hulp krijgen bij het publiceren van manuscripten in repositories en inzicht krijgen in waar hun kennisinstelling/vakdepartement in uitblinkt;
- Databases en strategische data-analyses voor wetenschappelijke instituten, zoals bijvoorbeeld ziekenhuizen en universiteiten;
- Onafhankelijke en beveiligde platforms waarop wetenschappelijke publicaties vindbaar, actueel en gemetadateerd beschikbaar wordt gesteld voor het brede publiek.

Het veredelingsproces van wetenschappelijke uitgeverijen is sterk gericht op het valideren van content. In het proces spannen wetenschappelijke uitgeverijen zich in om, onder andere:

- Te checken of ingediende manuscripten voldoen aan de ethische, kwaliteits-, en tijdschriftspecifieke voorwaarden;
- De juiste gespecialiseerde reviewers te vinden om het manuscript te beoordelen op haar wetenschappelijke merites, inclusief bijvoorbeeld de nieuwsaarde en de statistische setup van het manuscript;
- Revisierondes te coördineren waarbij de uitgeverij waarborgt dat de auteur op overzichtelijke wijze de feedback van de reviewers ontvangt;
- Bij opmaak van het manuscript de opmaak, taal- en spellingscheck, typesetting, formattering, illustraties, vindbaarheid (DOI) en metadatering te verzorgen;

- Het wetenschappelijk werk bij publicatie te verspreiden onder een zoveel mogelijk doelgroepen, zoals kennisinstellingen- en consortia, en ook via zogenaamde aggregators aan relevante bedrijven en industrieën.

Met oog op het hoofddoel investeren wetenschappelijke uitgeverijen buitengewoon veel in het waarborgen van de kwaliteit van (gepubliceerde) wetenschappelijke werken. Denk bijvoorbeeld aan het onderhoud en innoveren van het submissionsysteem, het vinden (en betalen) van de gespecialiseerde externe en in-house editors en reviewers en het coördineren van het proces van submittie naar publicatie. Afhankelijk van onder andere het wetenschapsveld, tijdschrift en de volume van de ingediende manuscripten varieert de investering (zowel qua tijd als geld) van de wetenschappelijke uitgeverij in het veredelingsproces.

Vakinhoudelijke uitgeverijen

Vakinhoudelijke uitgeverijen richten zich primair op het professionele werkveld. Denk bijvoorbeeld aan de advocaten, verpleegkundigen, notarissen, ambtenaren of accountants. Het hoofddoel van vakinhoudelijke uitgeverijen is om iedereen op zo toegankelijk mogelijke wijze te voorzien van de nodige kennis en handvatten als ondersteuning bij het dagelijks werk, en om verder te kunnen professionaliseren. Er zijn veel overeenkomsten tussen het redactieproces van vakinhoudelijke en wetenschappelijke uitgeverijen, waar in beide gevallen veel aandacht wordt besteed aan het validatieproces.

De producten en diensten die vakinhoudelijke uitgeverijen ontwikkelen zijn onder andere:

- Vakinhoudelijke tijdschriften zodat werkvelden op de hoogte blijven van de meest recente ontwikkelingen binnen hun werkveld, maar ook in aangrenzende werkvelden;
- Workflow-tools, zodat professionals efficiënter hun werk kunnen uitvoeren;
- Backofficesystemen, digitale infrastructuur en digitale platforms, op een manier die aansluit bij de vraag vanuit professionals zelf.

Voor de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten maken zij gebruik van (nieuwe) methodieken en technologische toepassingen. Daarmee worden professionals gefaciliteerd in het vinden van oplossingen voor complexe maatschappelijke vraagstukken. Zo wordt bijvoorbeeld geïnvesteerd in de verfijning van algoritmen en automatisering van data analytics.

De uitgeverij gaat doorgaans zelf op zoek naar auteurs die bereid zijn om te schrijven voor het tijdschrift tegen een vergoeding (*commissioned content*). De uitgeverij zet in dat geval dus zelf een tijdschrift op met bijbehorend team. Deze formuleert onder andere de auteursinstructies, onderwerpen voor het tijdschrift en wie zij wil benaderen om voor het tijdschrift iets te schrijven. Zo stimuleert de uitgeverij dat professionals hun kennis (blijven) delen met anderen.

De overeenkomsten die uitgeverijen verbinden

Ondanks de verschillen tussen de type uitgeverijen, zijn er fundamentele overeenkomsten te herkennen. Ten eerste dragen alle uitgeverijen via haar uitgeefproducten- en diensten bij aan de kwaliteitsborging. Ten tweede zorgen zij voor continuïteit. Zo kunnen het onderwijs, de wetenschap en vakprofessionals er jaar in jaar uit van uit gaan dat uitgeverijen relevante kennis en informatie coherent samenbrengt in de geleverde producten en diensten.

Wanneer het gaat over de rol van de uitgeverij in het ontwikkelproces van nieuwe producten en diensten, treedt zij onder andere op als:

- **Partner**, samen met publieke en private partijen gaan uitgeverijen steeds op zoek naar oplossingen voor maatschappelijke behoeften;
- **Kwaliteitspoortwachter**, de uitgever selecteert en valideert kennis zodat de kwaliteit van (en daarmee het vertrouwen in) werken wordt gewaarborgd;
- **Verbinder**, door eindverantwoordelijk te zijn voor het samen brengen van de benodigde maatschappelijke stakeholders en inhoudelijke experts voor de totstandkoming van kwalitatief hoogwaardige producten- en diensten;
- **Coördinator**, door het hele ontwikkelproces in goede banen te leiden en door ‘knopen door te hakken’ waar nodig, wanneer het gaat om keuzes in het ontwikkelproces;
- **Valorisator**, uitgevers helpen de kloof dichten tussen wetenschap en praktijk door wetenschappelijke publicaties maar ook door wetenschappelijke inzichten te vertalen in leermiddelen en uitgaven voor (toekomstige) professionals;
- **Innovator**, door zelf proactief na te denken over nieuwe innovatieve technieken en te investeren in (interne) research en development. Dit kan bijvoorbeeld gaan om technologische toepassingen, zoals artificial intelligence (AI) en virtual reality (VR);
- **Investeerder**, door te investeren (zowel qua tijd als geld) in het hele ontwikkelproces, van concept naar eindproduct- of dienst. Zij neemt ook het financiële risico voor haar rekening als het concept uiteindelijk niet of inadequaat blijkt te werken.

Waar MEVW en uitgeverijen voor staan

MEVW en haar aangesloten uitgeverijen omarmen een aantal kernwaarden. Die liggen ten grondslag aan al haar werkzaamheden. De brancheorganisatie ondersteunt en faciliteert de bij haar aangesloten uitgeverijen bij het in de praktijk brengen van die kernwaarden. Deze zijn:

- Het afleveren van uitgeefproducten- en diensten van topkwaliteit;
- Samenwerking met publieke en private partijen;
- Het waarborgen van pluriformiteit van het Nederlandse uitgeeflandschap;
- Het stimuleren van transparantie over de door uitgeverijen gehanteerde uitgangspunten;
- Het waarborgen van continuïteit in de verspreiding van kennis en ervaring.

We gaan hieronder één voor één op deze waarden in.

We zetten ons in voor producten en diensten van topkwaliteit

‘Kwaliteit’ betekent voor MEVW en haar leden meer dan alleen het afleveren van een goed product of dienst. Het betekent ook dat uitgeverijen en auteurs hoge eisen stellen aan de betrouwbaarheid van de inhoud. Het centrale uitgangspunt is dat de geleverde producten en diensten *evidence-informed* en gevalideerd zijn. Dit wordt onder andere in de praktijk gebracht door gebruik te maken van onderzoek op het gebied van didactiek en onderwijskunde en door middel van peer-reviewsystemen. Om de aansluiting met de eindgebruiker te garanderen stemmen uitgeverijen het product of dienst nauwkeurig af met de mensen die er gebruik van gaan maken. Ook na aflevering van het product of dienst blijven de MEVW-leden de gebruikers ondersteunen.

Samenwerking staat voor ons centraal

MEVW ziet het samenwerken met de wetenschap, publieke en private partijen als doel op zich. Ten eerste draagt het bij aan het genereren van de beoogde kwaliteit van haar producten en diensten. Ten tweede is het van fundamenteel belang dat de uitgeefsector in verbinding blijft staan met de betrokken publieke en private partijen, in alle fasen van de uitgeefcyclus.

Uitgeverijen realiseren zich voortdurend dat maatschappelijke behoeften voortdurend veranderen. Daarom hechten MEVW en haar aangesloten uitgeverijen aan het belang om proactief het gesprek te blijven voeren met de betrokken publieke partijen over hoe de uitgeefsector het beste kan bijdragen aan de totstandkoming van duurzame oplossingen.

We koesteren de pluriformiteit van ons uitgeeflandschap

MEVW en haar aangesloten leden zijn trots op de pluriformiteit van het Nederlandse uitgeeflandschap. Daarmee behoudt het onderwijs, de wetenschap en professionals de vrijheid om te kiezen uit een rijk aanbod. Daarom spannen de MEVW-leden zich in om dit zo goed mogelijk te waarborgen. De diversiteit van het uitgeeflandschap is weerspiegeld in, onder andere:

- De schaalgrootte. Zo opereren grote, internationale uitgeverijen naast middelgrote en kleine uitgeverijen op de markt;

- De doelgroep(en) waar uitgeverijen zich op richten. Zo bedienen sommige uitgeverijen hele scholen(gemeenschappen), beroeps- op wetenschapsvelden, terwijl anderen zich toespitsen op niche wetenschapsvelden, specifieke schoolvakken of beroepen;
- Het type uitgeefproducten- en diensten. Sommige uitgeverijen ontwikkelen en bieden bijvoorbeeld volledige leermiddelenpakketten. Anderen spitsen zich toe op maatwerk, zoals het ontwikkelen van modulaire leermiddelen of leermiddelen waar docenten zelf eigen materiaal in kan toevoegen.

We stimuleren transparantie over de door uitgeverijen gehanteerde uitgangspunten

MEVW stimuleert de bij haar aangesloten uitgeverijen om transparant te zijn over de uitgangspunten die zij hanteren bij de ontwikkeling van content. Daarbij gaat het onder andere om de inhoudelijke, onderwijskundige, didactische, pedagogische en technologische aspecten (zoals bijvoorbeeld de toepassing van AI).

We waarborgen de continuïteit in de verspreiding van kennis en ervaring

Reeds verworven kennis en ervaring mag niet verloren gaan, maar moet ter beschikking zijn voor de toekomstige generaties docenten, leerlingen, wetenschappers en vakprofessionals. Daarbij is het van fundamenteel belang dat nieuwe, actuele kennis beschikbaar wordt en blijft voor mensen. Daarom streven MEVW en haar aangesloten uitgeverijen er naar om de nieuwste opgedane inzichten vanuit het onderwijs en de (vak)wetenschap zo goed mogelijk te borgen in haar producten en diensten. Met elkaar zorgen de uitgeverijen ervoor dat jaar in jaar uit een rijk palet aan relevante producten en oplossingen beschikbaar blijft.

Onze maatschappelijke rol

Uitgeverijen spelen een fundamentele rol in de verdere ontwikkeling en distributie van gevalideerde kennis. Zij vormen een onmisbare schakel in de Nederlandse kenniseconomie en zijn daarmee een belangrijke katalysator voor maatschappelijke verandering. Denk bijvoorbeeld aan kwalitatief hoogwaardige leermiddelen en kennissystemen voor het onderwijs en de arbeidsmarkt, of het streven naar een ‘leven lang leren’ voor iedereen. MEVW en de bij haar aangesloten uitgeverijen vervullen deze positie met trots en zijn zich bewust van de grote maatschappelijke verantwoordelijkheid die daarmee gepaard gaat. De VN Sustainable Development Goals (SDGs) zijn een waardevolle ‘meetlat’ waaraan MEVW en de bij haar aangesloten uitgeverijen haar rol, ambities en doelen kunnen toetsen.

De bij MEVW aangesloten uitgeverijen vormen uiteindelijk het fundament van de sector, en in het dagelijks werk dragen zij praktisch bij aan verschillende SDGs. Via hun werk, producten en diensten leveren zij onder andere een wezenlijke bijdrage aan de persoonlijke en professionele ontwikkeling van leerlingen, studenten, professionals en wetenschappers. Daarnaast waarborgen zij dat gevalideerde kennis beschikbaar en toegankelijk blijft, zodat verdere innovatie en onderzoek kan plaatsvinden. Praktisch vervullen zij hun maatschappelijke rol onder andere door:

- Kwalitatief hoogwaardige leermiddelen te ontwikkelen voor kinderen en (jong)volwassenen, gebaseerd op de nieuwste didactische en pedagogische inzichten;
- Vakinhoudelijke kennis te ontsluiten door het ontwikkelen van onder andere workflow-tools, kennissystemen en (het opzetten van) vakinhoudelijke platforms. De uitgeverij zoekt daarbij proactief naar experts die bereid zijn om zijn/haar kennis te delen;
- Het waarborgen van de kwaliteit van (gepubliceerde) wetenschappelijke werken. Zo coördineren uitgeverijen het validatie- en veredelingsproces en faciliteren zij verdere onderzoek en innovatie met de ontwikkeling van onder andere peer review- en analysesystemen voor kennisinstellingen;
- In samenwerking met auteurs nieuwe producten en diensten te ontwikkelen, zoals kennissystemen op basis van geverifieerde informatie en evidence-informed methodieken. Daarbij wordt rekening gehouden met de maatschappelijke behoefte: het aanbod moet aansluiten op het Nederlands onderwijssysteem en beroepenveld. Daarnaast zijn zij technologisch in lijn met publieke waarden zoals privacy en cybersecurity;
- Zich in te zetten voor diversiteit, inclusie en toegankelijkheid, zowel binnen als buiten de uitgeverij. Bijvoorbeeld in haar teamsamenstellingen, auteurs(groepen), en redacties en het waarborgen dat de leermiddelen zo goed mogelijk de diversiteit in onze maatschappij weerspiegelt en voor iedere lezer toegankelijk is, ongeacht een eventuele handicap;
- Het verduurzamen van de logistieke keten, bijvoorbeeld in het papiergebruik en de transport.

Als brancheorganisatie brengt MEVW de maatschappelijke rol en impact van uitgeverijen onder de aandacht bij onze leden en naar buiten toe. Dit doet zij onder andere door:

- Een platform te bieden voor inhoudelijke gesprekken over de rol van uitgeverijen in verschillende maatschappelijke kwesties, zoals Open Science, maatschappelijk verantwoord datagebruik en de ontwikkeling van kwalitatief hoogwaardige

leermiddelen in een digitaliserende wereld. Zo wordt kennisdeling en samenwerking gewaarborgd;

- Haar leden te faciliteren en te ondersteunen bij de ontwikkeling van concrete doelstellingen, in lijn met de verschillende SDGs. Bijvoorbeeld waar het gaat om de toegankelijkheid van producten en diensten, het verduurzamen van het uitgeefproces en het diversiteits- en inclusiviteitsbeleid binnen en buiten de uitgeverij;
- Publieke en private belangen te identificeren, zowel binnen als buiten de context van MEVW. Door proactief op te treden als gesprekspartner op het publiek-private snijvlak kunnen de verschillende belangen tijdig worden herkend, besproken en waar mogelijk worden geconsolideerd. Bijvoorbeeld door het maken van gezamenlijke afspraken en het inzetten op (publiek-private) partnerschappen.

Maatschappelijke uitdagingen

Er zijn verschillende maatschappelijke uitdagingen te herkennen op de (Nederlandse) publicatiemarkt. MEVW en haar aangesloten leden gaan uit van een tweetal uitgangspunten die als rode draad door al deze uitdagingen heen lopen, namelijk:

- Het besef dat de publicatiemarkt een complex veld is waar veel processen in elkaar grijpen. Het is daarom belangrijk om eerst goed in kaart te brengen waar precies de knelpunten zitten en op welke manier zij de verschillende partijen positief of negatief beïnvloeden;
- Dat duurzame oplossingen alleen behaald kunnen worden door het gesprek met elkaar aan te gaan en gezamenlijk op te trekken met alle betrokken stakeholders.

Er zijn een tweetal overkoepelende uitdagingen te herkennen waar de uitgeefsector zich, samen met andere partijen, voor inspant. Dit zijn:

1. Het belang van het waarborgen van publieke belangen;
2. De positie van MEVW en haar uitgeverijen ten aanzien van Open Science en Open Education.

Het belang van het waarborgen van publieke belangen

De publicatiemarkt is een concurrerende markt en bestaat onder andere uit uitgeverijen met een winstoogmerk. Tegelijkertijd zijn hun afnemers vaak publieke partijen, zoals scholen of universiteiten. Uitgeverijen leveren via haar producten en diensten een bijdrage aan een publiek goed: ons onderwijs en onze wetenschap. Dit maakt dat uitgeverijen een balans moeten vinden tussen publieke en commerciële belangen. Wanneer een uitgeverij teveel nadruk legt op haar commerciële belang, kan haar rol in het publieke domein onder druk komen te staan. Tegelijkertijd zitten er ook kansen in een concurrerende markt. Zo maakt het bijvoorbeeld mogelijk dat er een zeer pluriform en innovatief uitgeeflandschap bestaat van:

- Grote en kleine uitgeverijen, met een korte of lange geschiedenis;
- Nationale en internationale uitgeverijen, met een variërende schaalgrootte;
- Een mix van papieren en digitaal aanbod.

Dat neemt niet weg dat een concurrerende markt beperkingen met zich meebrengt. MEVW en haar aangesloten leden vinden het daarom belangrijk om daar transparant en zelfbewust mee om te gaan. Zo gaan uitgeverijen in marktsegmenten waar de koopkrachtige vraag tekort schiet graag in gesprek met publieke partijen om passende oplossingen te vinden.

MEVW, Open Science en Open Education

Tegenwoordig ontstaan steeds meer 'open' initiatieven onder het overkoepelende begrip 'Open Science'. Dit is ook onderdeel van het regeerakkoord. Het uitgangspunt van Open Science is dat publicaties, data, software en andere vormen van educatieve en wetenschappelijke informatie in een zo vroeg mogelijk stadium gedeeld worden en voor hergebruik beschikbaar worden gesteld. Dit betekent dat iedereen de informatie kan lezen, downloaden, kopiëren, verspreiden en afdrukken voor het gebruik in bijvoorbeeld het onderwijs of op een andere manier binnen de wettelijke overeenkomsten. Veel initiatieven raken vaak aan de werkzaamheden van uitgeverijen, zoals onder andere de komst van:

- Open informatieplatforms op de publicatiemarkt, naast de al bestaande platforms van uitgeverijen;
- Open leermiddelen en Open Science;
- Een verdere uitbreiding in de toepassing van open wetenschappelijke werken, zoals wetenschappelijke artikelen, monografieën en boekhoofdstukken (ook wel Open Access genoemd).

MEVW streeft naar een markt waar ‘open’ initiatieven en uitgeverijen elkaar aanvullen. Dit kan een verrijking zijn van het aanbod voor het onderwijs en de wetenschap. Daarom ziet zij ‘open’ initiatieven als waardevolle toevoeging op de markt. Daarbij vindt zij het wel belangrijk dat de aansluiting tussen uitgeverijen en ‘open’ initiatieven zorgvuldig en doelmatig plaatsvindt. Zo moet:

- Het gelijke speelveld worden gewaarborgd om te voorkomen dat de markt wordt verstoord, en daarmee innovatie geremd;
- In de ontwikkeling van concreet beleid ten aanzien van Open Science (en daarmee ook Open Access en Open Education) rekening worden gehouden met het belang van een pluriform uitgeeflandschap;
- Ten aanzien van Open Education complementariteit bestaan tussen ‘open’ leermiddelen en leermiddelen van uitgeverijen, zodat wordt voorkomen dat er onder andere onnodige duplicatie plaatsvindt.

Vanwege de complexiteit en pluriformiteit van het onderwijs en de overheid enerzijds, en het uitgeeflandschap en aangrenzende sectoren anderzijds, kunnen volgens MEVW alleen duurzame oplossingen tot stand komen in gezamenlijkheid. Daarom streeft MEVW er naar om samen met de betrokken stakeholders samen te werken en het gesprek te voeren over onder andere:

- Wat de maatschappelijke behoefte precies is;
- De ervaren knelpunten (en mogelijke oplossingen daarvoor) vanuit de uitgeefsector;
- De transitie naar nieuwe businessmodellen voor uitgeverijen te faciliteren.

Samen werken aan kennis en ontwikkeling

Alleen in gezamenlijkheid kan een zo goed en groot mogelijke toegankelijkheid tot onderwijs en wetenschap worden gerealiseerd. Daarom werken MEVW en de bij haar aangesloten uitgeverijen samen met tal van publieke en private stakeholders, met docenten, professionals, wetenschappers en de instellingen die hun vertegenwoordigen. Uitgevers zijn onmisbaar in een democratische en pluriforme kenniseconomie.

De kernwaarden die de bij MEVW aangesloten uitgeverijen motiveren in hun dagelijks werk vormen de basis waarmee zij het onderwijs, de wetenschap en vakprofessionals kunnen ondersteunen met betrouwbare informatie. Educatieve uitgeverijen zorgen voor *evidence-informed* leermiddelen voor toekomstige wereldburgers, vakinhoudelijke uitgeverijen stimuleren de uitwisseling van waardevolle *know-how* tussen professionals en wetenschappelijke uitgeverijen bieden de ingrediënten voor de uitvoering van baanbrekend onderzoek.

De rol die de uitgeverijen van vandaag vervullen gaat gepaard met het besef dat er een publieke verantwoordelijkheid voor hen is weggelegd. Dit maakt het des te belangrijker dat zij zich blijven afvragen tot in hoeverre hun werkzaamheden aansluiten bij de maatschappelijke behoefte. Om die reden neemt MEVW samenwerking als centraal uitgangspunt. Zo blijven uitgeverijen in verbinding staan met de bredere maatschappij en kunnen zij blijven bijdragen aan de verdere kennisontwikkeling in Nederland.

Als MEVW en haar aangesloten uitgeverijen zien wij de noodzaak om samen te werken als aanwinst. Want voor iedere uitgeverij, ongeacht grootte, doelgroep, product of dienst geldt de norm dat onze meerwaarde alleen maar toeneemt wanneer de publieke waarden en maatschappelijke behoeften in ons werk wordt meegenomen.

Het bij kunnen dragen aan kennis, informatie en nieuwe inzichten van wetenschappers, docenten en vakexperts vervuld ons met gepaste trots.